

Szent hegyek, szent emberek konferencia

2015. április 24.

Absztraktok

A Sumeru-hegy ábrázolása egy dunhuangi kézíraton (Pelliot chinois 2824)

Kósa Gábor

A buddhista kozmológia központi motívuma a Sumeru-hegy, amely maga köré rendezi a buddhista világegyetemet. Előadásomban néhány konkrét példa kapcsán azt vizsgálom, hogy mennyiben feleltethetők meg a Sumeru-hegyről szóló szöveges források a képi ábrázolásoknak. A Pelliot chinois 2824 jelzetű dunhuangi kézíraton található megjelenítést néhány más Tang-kori vizuális forrással összevetve a Sumeru-hegy ábrázolásának lehetséges funkcióit próbálom körüljárni.

Mandzsusrí ábrázolásai a Wutai shanon

Hamar Imre

Wutai shan 五台山 a kínai buddhizmus négy szent hegyének egyike, Mañjuśrī, a bölcsesség bodhiszattvájának lakhelye. Előadásomban a Wutai shanhoz kapcsolódó Mañjuśrī kultusz eredetéről és a híres bodhiszattva különböző megjelenési formáiról fogok beszélni.

A Hideg-hegy remetéje. Han Shan versei a hegyekről

Csibra Zsuzsanna

A Tang-kor gazdag költészetének figyelemre méltó alkotásai Han Shan 寒山, azaz a Hideg Hegy versei. A korszak jól ismert ikonikus költőalakjaival szemben a szerző személyéről kevés konkrétummal szolgál az irodalomtörténet. Egyes kutatók véleménye szerint a 8-9. század körül, mások szerint jóval korábban, a 6-7. században élt remete, legendás bölcs alakját őrizte meg a hagyomány. Bár az is kétséges, hogy ugyanazon személyhez köthetők a versek, ezek a költemények hitvallásról, az ember élethez és a környező világ dolgaihoz fűződő viszonyáról szólnak, melyek a hagyomány szerint a vándorlások helyszínén a sziklába vésvé maradtak fenn az utókornak. Akár valós személyt takar, akár versgyűjteményt jelöl a Han Shan vagy más néven Han Shanzi, jellemzően a Tang-kori természetversek kiemelkedően kedvelt témáját, a hegyek halhatatlansághoz társított, rendíthetetlen valóságát foglalja versbe. A remete-hegy-vers hármas egysége metaforikus jelentést hordoz: a remeteség a természetben való önazonosságkereséssel éri el tetőfokát, a remete egylényegűvé válik a hegygel, tulajdonképpen ebben az azonosulásban éri el halhatatlanságát.

Az előadás igyekszik bepillantást adni a remeteség vállalásának kínai kultúrában gyökerező motivációiba, miközben a világtól elvonult életforma taoista-buddhista tradícióira, a természetben válaszokat kereső filozófikus versalkotás metódusaira irányítja a figyelmet. A Han Shan-versek kínai és magyar szövegeinek bemutatásával törekszik érzékeltetni hegy és ember egymásra utalt magányának dinamikus egységét: a hegy antropomorf jegyeinek hangsúlyozását, és az emberi létben felfedezett múlhatatlan értékeket.

A konfuciánus kínai irodalomesztétika dominanciája miatt Kínában ezek a versek csak a 18. századtól kezdve kaptak nagyobb figyelmet, a 311, Han Shan mesternek tulajdonított költeménynek több mint fele magyar fordításban is olvasható.

A “Magányos szent” és a “Hegyi szellem” Korea buddhista kolostoraiban

Mecsi Beatrix

A Joseon korban a buddhizmus háttérbe szorításával, a konfucianus ideológia előtérbe kerülésével párhuzamosan új ábrázolásmódok jelentek meg Koreában a hegyekbe visszaszoruló buddhista kolostorokban.

A 17. századtól kimutatható egy különleges buddhista szent ábrázolása a Koreában nagy tiszteletnek örvendő ú.n. Hegyi szellem (Sanshin) ábrázolása mellett a kolostorok egy magasabban fekvő, távolabbi csarnokában. Előadásomban e “Magányos szent” (koreaiul: Dokseong) ábrázolásának a nyomába eredve, az ábrázolt személy és az ábrázolás jellegét kialakító vallásos szövegek és ikonográfia elemzésével kívánom meghatározni e képi ábrázolás lehetséges eredetét és szerepét a Joseon kori Koreában.

Benzaiten istennő szerepe a japán hegykultuszban

Vörös Erika

Benzaiten 弁財天 az egyik legősibb indiai istennő, Sarasvatī alakjára vezethető vissza, amely a buddhizmus közvetítésével, Kínán keresztül került be Japánba. A buddhizmus és a helyi hagyományok kölcsönhatásának következtében az eredetileg folyóisten Benzaiten nem csak az őshonos kígyó-istenségeket olvasztotta magába, de a buddhista Tant őrző *nāgák* alakját is. Ezek a megfeleltetések azokon a jellegzetességeken alapultak, amelyek kapcsolódási pontként szolgáltak a különböző alakok között, többek között a víz, vagy a termékenység és jólét motívuma. Ide sorolható a kígyó alakja által magában hordozott kettős természet is, amely Benzaiten értelmezésének egyik kulcsa.

Benzaiten az e világ és a transzcendens világ között közvetít, az általa adományozott jótétemények között épp úgy szerepel az anyagi jólét, mint a magasabb rendű tudás. Kettősségeket meghaladó alakja szerepet játszik a tudat – sokszor kígyó által szimbolizált – megvilágosulatlan aspektusának átalakításában, hogy a jelenségek mögött rejlő, mindent magába foglaló, eredendő megvilágosodás megnyilváníthassa magát. Mindezek a jellegzetességek tetten érhetőek a japán hegyi aszketizmusban, a *shugendō*ban 修験道 is, amelynek az egyik kiemelten fontos istensége volt Benzaiten. Az előadás ebből a szempontból vizsgálja az istennő kultikus helyeit, ikonográfiájának szimbolikáját és értelmezési lehetőségeit.

Mongol nyelvű füstáldozat a tuvai Tannu-hegylánchoz (tangnu-yin sang)

Kápolnás Olivér

Tuva a XVIII. században lett a Mandzsu Birodalom része, innentől számítható a buddhizmus fellendülése. A közigazgatás elsősorban mongol nyelvű volt, a lámák nagy része is feltehetően mongol területekről érkezett, így nem csoda, hogy ezt a nyelvet is használták a vallási életben. A buddhizmus nem tudta eltüntetni a hagyományos tuvai hiedelemvilágot, megpróbált hozzá idomulni. Ahogyan a mongol területeken is történt, itt is „megtérítették” a helyszellemeket. Ennek a folyamatnak eredménye a Tannu-hegylánchoz szóló füstáldozati szöveg. Ez szerkezetében nagy hasonlóságot mutat a mongol területekről származó áldozati szövegekkel, azonban néhány egyedi vonás is fellelhető benne (például holtak meghívása az áldozatra).

A tuvai mongol nyelvű kéziratokról egy-egy rövid, csupán címléírást tartalmazó katalóguson kívül semmilyen tanulmány sem született, így az előadás ismeretlen vidékre fogja kalauzolni a hallgatóságot.

A mongóliai obó-kultusz és kapcsolata a hegyek és vizek tiszteletével

Bethlenfalvy Géza

Az előadás témája a sámánok továbbélő hagyománya és a buddhizmus találkozása és egymásra hatása, továbbá az emberek felfogása az égi magasságokról, a hegyek, földek, vizek istenségeiről és kultuszukról. Mongóliában és Tibetben is ősidők óta élnek és hatnak föld-víz- hegy-istenekről, szellemekről szóló elképzelések, ezeknek az emberre gyakorolt hatása a mindennapi élet részét képezi. Különböző módszereket, szertartásokat dolgoztak ki a hatások jó irányba fordításáról, és a gonosz vagy rossz hatások megelőzéséről, elhárításáról.

Különös szerepük van azoknak a speciális helyeken felépített föld-rakásoknak, kőhalmoknak, amelyekre legkülönbözőbb állati-csontokat, emberi-használati tárgyakat tesznek, és amelyeket obónak neveznek. Az obót leggyakrabban a forgalmas utak mellett, olyan helyeken láthatjuk, amelyek valamelyes veszéllyel járhatnak, pl. hágókon. Az obók építése a kommunizmus időszakában nem volt ildomos, bár akkor is láttunk eleget, akkor is megálltunk egy-egy obó mellett, és a halmot jobb-kézről véve, tisztelettel körbejártuk, valamilyen apróságot mi is ráhelyeztünk.

Az obó- kultuszhoz sokféle egyéb föld- csillag- hegy- völgy és víz- szertartás járul, és az ezekkel kapcsolatos élmények bemutatása lesz előadásom tárgya.

Buddhista kozmológia a mongol népvallásban

A helyszellemek kultusza a nyugat-mongóliai dzahcsinoknál

Birtalan Agnes

A mongol népek között végzett expedíciós terepkutatásaink során több interjút készítettünk a vallási újjáéledésről, a buddhista, sámánista és népvallási gyakorlat hagyományos és átalakuló formáiról. A nyugat-mongóliai dzahcsinok (halha *jaxčín*, ojrát *zaxčín*, *jaxčín*) népcsoport (Hovd megye öt járásában élnek) tagjai is újjáépítették a harmincas években lerombolt kolostoraikat, és az akkor még novícius szerzetesek a kilencvenes években megszervezték az új *szanghát* és maguk köré gyűjtötték a híveket. Ők még emlékeztek a kolostori és a népvallási gyakorlatra és a hívők számára egyik legfontosabb rituálét, a helyszellemek tiszteletét is felelevenítették.

Mivel a kutatócsoport tagjaként elsősorban a népvalláshoz és hiedelmekhez kapcsolódó szóbeli szöveg-hagyomány érdekel, a dzahcsin lámáktól is részletes gyűjtést készítettem a helyszellemek tiszteletéről és az ehhez kapcsolódó áldozati rituálékról, melynek helyszíne elsősorban az *obó* (halha *owō*, ojrát *owā*, a természetben felállított oltár). A Manhan járás egykori kolostor helyén felállított jurtaszentély vezető lámája *ĕigmedjamc* (1906–1992) részletesen elmesélte a szülőföldjét benépesítő helyszellemekhez kapcsolódó nézeteket és elhelyezte a könyék fontosabb hegyeit, folyóit egy buddhista kozmológiai rendszerben. Nézete szerint a dzahcsin terület a Jambudvīpa huszonhatodik rétege, és ott véget is ér a „Déli kontinens”. A helyszellemek elnevezésére a mongolok között általánosan ismert legtöbb terminust használta: *sawdag*, *šiwdeg*, *ejen*, *lūs*. A környéket uraló szellemvilág tagjai közül néhányat kiemelt, nevesített:

1. A Szutai Hegy szelleme: asszony, akinek a felsőteste emberi, az alsó teste kígyó, disznón lovagol, kezében *ratnakalását* tart.
2. A Hánbátar Hegy szelleme: férfi (feltehetően „klasszikus”, harcosnak elképzelt hegyszellem).
3. A Gurvan Szenher folyó és barlang szelleme: idős asszony.
4. Tögrög vizeinek szelleme (folyók és tavak): tarka hal.

A fent felsorolt gazdag morfológia különböző mitológémákat, többféle pre-buddhista és buddhista elemet tartalmaz.

Az előadásban bemutatom a népi hiedelmek és a buddhizmus találkozási pontján kialakult világképet és lényeit, ahogy egy szerzetes látja és képviseli, továbbá párhuzamba állítom olyan adatokkal, melyeket pásztorok meséltek és kevésbé viselik magukon a hivatalos tételes vallás hatását.

Földformák és természeti tényezők vizsgálata a mongoloknál

Sárközi Alice

Keleti kultúrákban minden fontos esemény, cselekvés előtt meg kell vizsgálni, mely időpontban kell elvégezni. Nemcsak a megfelelő időpont, de a megfelelő helyszín is elengedhetetlen a szerencsés végrehajtáshoz. A hegyeknek, a földnek, az erdőknek megvolt a maguk gazdája, akit nem volt ajánlatos zaklatni, sőt ki kellett érdemelni jóindulatát. Különösen fontos volt a környék vizsgálata, amikor házat, vagy kolostor építettek, házasodni indultak, a halottat vitték ki, vagy vadászatra keltek. Az állattenyésztéshez is fontos volt a megfelelő helyszín. Szakértők vizsgálták meg tudós kézikönyveik alapján, hogy milyenek a környező földrajzi formák, színek, vizek folyásának iránya, a föld szárazsága, mocsarasága, merről repülnek a madarak, stb. A megfelelő helyszín kiválasztása nem csupán a lakhely esetében volt fontos, hanem például egy jól kiválasztott sírhely elősegíthette az utódok prosperitását. A kiválasztás sokszor egybe esett a józan megfontolásokkal is, máskor azonban az előírások irreálisnak tűnnek.

A föld vizsgálatának tudománya különösen fejlett volt Kínában, ahol vastag kézikönyvek foglalkoztak a környezettel. A szokás és irodalma jórészt Kínából érkezett Mongóliába. Ezt bizonyítja, többek között, egy Dániában őrzött kínaiul írt kézikönyv, amelynek egyes részeit már lefordították mongolra, de a munka félbe maradt.

A szokás ismert volt Tibetben is, innen átszivárgott Mongóliába. Erre utalnak egyes mongol szövegek, amelyek annak bemutatásával kezdődnek, hogy Sron-btsan-sgam po, a tan ellő támogatója, feleségül vette a kínai uralkodó, T'ai tsung lányát, aki titkos varázskönyveket hozott magával, és ezek útmutatásai alapján olyan templomokat építettek, mint a Ramoche és a Dzsokhang.

Az orientalista gyűjtemények számos földjölásra vonatkozó kéziratot őriznek. (Mong. Fajar-un sinjilel, Tib. sa'i mdo). Péterváron található néhány szöveg, amelyek a föld vizsgálatával foglalkoznak: *Fajar-un belge-yi sinjileküi sudur*, *Fajar-un sinjilel*, *Fajar-un singji-yin gray-un nom*, *Fajar-un sinju*, *Fajar-un sinji-yin üjlge*, *sinjyiliküi sudur*. További példányokat találunk a koppenhágai gyűjteményben: *Ayula ba nutuy sinji-ü bičig*, *Fajar-un sinju-yin sudur*. Nyammyagmar kiadott az ulánbátori gyűjteményből egy szépen illusztrált könyvecskét tibeti és mongol szöveggel. Az előadás szövegek és leírások alapján bemutatja a geomancia szokását Mongóliában.

A Hangáj hegység három szentje

Teleki Krisztina

Előadásomban a sárgasüveges tibeti buddhizmus (Gelukpa) mongóliai megteremtőit, azaz a "Buddhista Tan három mécsesét" és az őket összekötő Hangáj hegységet mutatom be. A Hangáj Mongólia három hegyvonulatának egyike; jelentése: ligetes hegyvidék, ligetes puszta. A szenteket nemcsak lakhelyük kötötte össze, hanem tibeti tanulmányaik is: a Dalai láma és a Pancshen láma hatására döntöttek úgy, hogy hazatérve a sárgasüveges rend tanait terjesztik.

Öndör geegen Zanabazar (1635-1723) a Hangáj előterében, a mai Övörhangai megyében ('déli Hangáj') született, alapított kolostort és a Tövhön remetelakot, ahol nemcsak meditált és írt, hanem híres szobrait is készítette. Zayaiin geegen, vagyis a halha Zaya pandita (1642-1715) a Hangáj vonulatai között alapította meg kolostorát, a mai Arhangai megyében ('északi Hangáj'). Lamiin geegen (1639-1704) több kolostor alapítása után a Hangáj délnyugati részén, a mai Bayanhongor megyében telepedett le.

Az előadás e lámák életét, tevékenységét, kolostorát, valamint a Hangáj hegységhez fűződő viszonyát mutatja be. Mindhárman reinkarnálódó szentek voltak: első megtestesüléseik Buddha korában éltek, majd indiai és tibeti születések után Mongóliában öltöttek formát. A három szent további megtestesülései folytatták a "három mécses" mongóliai tevékenységét egészen az 1930-as évekbeli kolostorrombolásokig, melynek az akkori Zayaiin gegeen és Lamiin gegeen is áldozatául estek. Az 1990-es rendszerváltás után Mongóliában ismét lehetővé vált a szabad vallásgyakorlás, s ma a három szent reinkarnációi ismét a Tan terjesztésén munkálkodnak.

Az előadás a három szentet, kolostoraikat, reinkarnációs láncolataikat, jelenlegi alakjaikat, illetve az általuk írt Hangájáról szóló dicsőítéseket mutatja be.

Ama Jangri leigázása – Szinkretizmus Zómiában

Gelle Zsóka

Ama Jangri egy 3771 m magas hegycsúcs Jolmóban, Nepál északi részén, a Himalája egyik laterális nyúlványán. A helyiek hegyistennőként is tisztelik Ama Jangrit, védelmező anyaként, aki irányítja és védelmezi azokat, akik vigyázó árnyékában élnek. Kultusza egyaránt sorolható a *yul lha* és a *gnas ri* típusú hegykultuszokhoz. A helyi emberek számára Ama Jangri egyaránt *smān btsun*, *yul lha*, és *gzhi bdag*, aki biztosítja a terület és lakóinak jólétét és boldogulását, ugyanakkor alakja helyet kapott a buddhista pantheonban is, mint a Dharma védelmezője, aki elrejtett szellemi kicsek őrzője (*gter bdag*).

Bár néhány tibeti láma korábban is járt már ezen a területen, Jolmó lakosságának buddhizmusra térése a 17-18. századra tehető. Ettől kezdve Ama Jangrihoz szóló rövid imák és himnuszok kaptak helyet a buddhista rituálékban, és a templomok falfestményein sárkányon lovagló, villámokat szóró fehér dákiniként ábrázolták. A 18. század első felétől kezdve rendszeres zarándoklat kezdődött az Ama Jangri hegyre, hogy megidézve a hegyistennőt, a Guru Rinpócsének tett fogadalmára emlékeztessék, és megújítsák vele a Dharma védelmezésére tett ígéretét.

Prezentációmban tibeti szövegekkel és vizuális eszközökkel próbálom illusztrálni, hogyan olvasztotta be a buddhizmus a hegyistennő alakját saját pantheonjába, és terepmunkáim során készített interjúk segítségével vizsgálom, milyen hatással volt a buddhizmus a helyi kultuszokra és szájhagyományra, melyek Ama Jangrit ma is elsősorban anyaistennőként tisztelik.

Lhasza három szent hegye

Péter Alexa

Számtalan magas hegy emelkedik Tibet területén, melyekre a tibetiek egy-egy istenség lakhelyeként tekintenek. A hegyisteneket legendák, mítoszok övezik, jóindulatuk elnyerését, haragjuk megfékezését, adakozó kedvük felébresztését nekik szóló áldozati rítusokkal próbálják elérni. Az ősi hagyományok Tibet négy égtáján elhelyezkedő négy szent hegyhez kötik a négy nagy hegyistenséget, de rajtuk kívül számos más isten él Tibet kisebb-nagyobb hegyein.

Az előadás célja, hogy bemutassa a Lhasza három szent hegyét, melyek otthont adnak Tibet három védelmezőjének: a Marpori (tib.: Dmar-po ri) Avalokiteśvarának, a Csagpori (tib.: Lcags-po ri) Vajrapāninak, a Bongpori (tib.: Dbong-po ri) pedig Mañjuśrīnak.

A főváros fölé emelkedő központi hegyen, a Marporin áll a fenséges Potala-palota. A tizenhárom szintes palota hosszú időn át volt Tibet vallási és politikai központja: a tibeti

kormány székhelye, a dalai lámák téli otthona, a buddhizmus oktatásának egyik fontos központja és az egyik legszentebb zarándokhely. A palota egy nagy erőd körülbelül másfél kilométernyi kerülettel, melyben számtalan templom, síremlék, fogadó helység és egyéb épület helyezkedik el. A legrégebb épületek a VII. században épültek, a domb délnyugati oldalán állnak és fehér színűek. Az épület középső komplexuma, amely minden tekintetben felülmúlja a többi építményt, vörös színű, építőjének az első dalai lámát tartják.

A Potala hegyétől délre helyezkedik el a Csagpori, melynek egyik meredek sziklás csúcsán áll az orvosi tudomány temploma. Az 1413-ban alapított *Mencikang* (tib.: *Sman-rtsis-khang*) egyik oldala majdnem merőlegesen ereszkedik alá a Kjicsu (tib.: Skyid-chu) egyik mellékfolyójának vizéhez. Az épületet az ötödik dalai láma kezdte el építtetni, végül régense fejezte be a munkálatokat. Jelenleg az 1916-ban alapított Tibeti Orvosi és Asztrológiai Intézet működik ezen a helyen. A hegyen számos ősi vésett szikla is található, melyeket még Szongcen gampo (tib.: Srong-btsan sgam-po) király idején nepáli mesteremberek faragtak.

A Csagporitól nyugatra található a Bongpori. Ezen a hegyen áll a Kundeling (tib.: Kun-bde-gling) kolostor, melyet 1792-ben kínai hivatalnokok építettek, hogy megemlékezzenek a nepáli gurdák felett aratott győzelmükre. Az ettől északra fekvő dombocsán áll egy kínai istenségnek, Kuantinak ajánlott templom. Kuantit a tibetiek azonosnak hittek Geszár királlyal, így a helyet is róla nevezték el Geszár szentélynek.

Milarepa, a tibeti szent jógi meditációs barlangjai

Tóth Erzsébet

A tibeti buddhizmus világszerte legismertebb képviselője a Dalai Láma (és általánosságban a *dalai láma* mint méltóság), de szorosán utána következik egy közel 1000 évvel ezelőtt született aszkéta-költő, Milarepa (írott alak: Mi-la-ras-pa – 'Vászonruhás Mila'; 1052–1135), akit a tibetiek a legnagyobb szentjeik között tartanak számon. Édesapjától, aki távoli kereskedő útján értesült fia születéséről, a *Thöpágá* (Thos-pa-dga' – 'Hallani Öröm') nevet kapta felmenői Mila előneve mellé, de ezt a nevet később gyönyörű énekhangjával is kiérdemelte.

Az idilli gyermekkor hirtelen ért véget, amikor édesapja megbetegedett és érezve halála közeledtét, nagybátyjára és nagynénjére bízta felesége, hétéves fia és hároméves kislánya gyámolítását, vagyonuk kezelését. Ők azonban kisémmizték a családot, az özvegyet és gyermekeit pedig szolgáskorban tartották. A kétségbeesett anyának egyre inkább csak a bosszú körül forogtak a gondolatai. Fiát is ebben a szellemben nevelte, s mikor kiderült, hogy nagykorúvá válása után sem változik a helyzetük, Thöpágát a fekete mágia mestereihez küldte, hogy olyan varázslatokat tanuljon, amelyekkel megtorolhatja sérelmeiket.

A fiú azonban hiába végezte el tökéletesen a legerősebb varázslatokat, a vétkes rokonok sértetlenek maradtak, helyettük emberek és állatok százai, termékeny földek pusztultak el.

Rádöbbsent, hogy súlyos bűnei miatt a tettek elkerülhetetlen következményeinek törvénye szerint számtalan világkorszakon keresztül a legszörnyűbb poklokban kell újra és újra megszületnie, és attól kezdve minden gondolatát és cselekedetét arra összpontosította, hogy elsajátítsa azokat a tiszta tanításokat, amelyek révén még jelenlegi életében megszabadulhat a létforgatagból.

Harmincnyolc évesen, nagy nehézségek árán talált rá mesterére, Marpa fordítóra (Marpa lo-tstsha-ba; 1012–1099), aki kemény próbatételek után beavatta a legmélyebb tanításokba és a *Mila* előnévhez a *Repa* 'vászonruhás' nevet adta tanítványának, s ezzel az egyszerű öltözékű indiai aszkéták rangjára emelte.

A Marpánál töltött csaknem hét év után remeteként folytatta a mestere irányításával megkezdett meditációkat élete végéig a Himalája barlangjaiban, ahol későbbi tanítványai is

rátaláltak. Utódai a Tilopa (988–1069) – Naropa (1016–1100) – Marpa hagyományláncolat továbbvivőjeként tőle származtatják a Karma kagyüpa (Kar-ma bka'-brgyud-pa) rend tanításait.

Milarepa a tantrikus buddhizmus minden lényeges sajátosságának megtestesítője: számára a Buddha tanításának megismerése létkérdés volt, a szellemi haladás kulcsa a mesterétől kapott, személyre szabott beavatás, melynek célja nem a tantételek racionális megértése, hanem azok lényegének átélése. A tanítások elsajátításában elért eredményeit – a buddhizmus skolasztikus tudósaitól eltérően – nem aprólékosan kidolgozott, elemző értekezésekben fogalmazta meg, hanem élményeit ihletett versekbe öntve énekelte el azoknak, akik felkeresték és tanítványaivá váltak.

Az előadás bemutatja Milarepa zarándokhellyé vált meditációs barlangjait és az élményeit megfogalmazó dalok közül néhányat.